

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
ตามโครงการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ส่วนราชการ
ภายหลังจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีผลบังคับใช้ ในส่วนของกรุงเทพมหานคร

๑. เรื่องยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ คือ ธงนำทางที่ประเทศต่างๆ ใช้กำหนดเป็นเส้นทางเลือกเพื่อเดินไปสู่เป้าหมายจนเกิดผลสัมฤทธิ์และเกิดความเจริญรุ่งเรือง ดังนั้น รัฐธรรมนูญฉบับใหม่จึงได้กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล

๑.๒ ขณะนี้ประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
- ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ รัฐธรรมนูญกำหนดว่ารัฐต้องจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศและใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ รัฐบาลจึงได้ออกพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป เพื่อให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติกำหนดยุทธศาสตร์ชาติจากบุคคลผู้ชำนาญการเฉพาะด้านและให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการมียุทธศาสตร์ชาติจะทำให้ในอนาคตคนไทย

- พ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง
- ปัญหาคอร์รัปชัน
- มีการส่งเสริมให้เกิด Smart farmer โดยเกษตรกรจะมรรายได้มากขึ้น
- ในแต่ละตำบลจะมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือไวไฟฟรีให้กับประชาชน
- ผลักดันให้มีพลังงานสีเขียวและมีเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย นโยบายรัฐบาล

และการเสนอของงบประมาณจะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเมื่อยุทธศาสตร์ชาติออกมาเป็นกฎหมายแล้ว คณะรัฐมนตรีจะต้องเข้ามาบริหารประเทศต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมทั้งคำขอ งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๔ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องติดตาม ศึกษา วิธีการ ขั้นตอน ระยะเวลา และสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ เนื่องจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ในการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมทั้งคำขอ งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งในมิติตามหน้าที่ของหน่วยงาน และมิติการพัฒนาตามพื้นที่ คือ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ดังนั้น หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ชาติประสบผลสำเร็จ โดยสามารถศึกษารายละเอียดได้จากรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๕ ๑๔๒ ๑๖๒ และมาตรา ๒๗๕

๒. เรื่องการปฏิรูปประเทศ

๒.๑ ประเทศไทยประสบปัญหาการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ การทุจริตคอร์รัปชันความไม่เป็นธรรม ทำให้การพัฒนาประเทศไม่ต่อเนื่อง เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ

๒.๒ เป้าหมายการปฏิรูปประเทศมี ๓ ประการ ได้แก่

- ๑) ประเทศมีความสงบเรียบร้อย โดยเกิดความสามัคคีปรองดอง และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม
- ๓) ประชาชนมีความสุข โดยมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและปกครองประเทศ

๒.๒ การปฏิรูปประเทศ รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีขั้นตอนการปฏิรูปประเทศโดยตราเป็นพระราชบัญญัติ โดยคาดหวังว่าต้องเริ่มเห็นผลในระยะเวลา ๕ ปีแรก โดยมีการออกพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการพัฒนาประเทศ พ.ศ.๒๕๖๐ โดยมีการปฏิรูปประเทศทั้งหมด ๑๑ ด้าน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้งหมด ๑๑ คณะแล้ว โดยตัวอย่างการปฏิรูปประเทศ เช่น

- ด้านการศึกษา กำหนดให้ในการจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องมีการดำเนินการร่วมกัน ๓ ฝ่าย คือ ส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน มีกองทุนสนับสนุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา ผู้เรียนจะสามารถเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองต้องการ ดูแลและพัฒนาเด็กเล็กเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสของชีวิต และมุ่งเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพครู
- ด้านกระบวนการยุติธรรม กำหนดให้ตำรวจมุ่งทำหน้าที่รักษาความสงบ ปรามปราบอาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อย ปฏิรูปตำรวจให้เป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง
- ด้านสาธารณสุข กำหนดให้มีการปรับระบบประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพสะดวกทัดเทียมกัน จัดให้มีแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิรูปประเทศสำเร็จ จึงจำเป็นต้องเข้าใจถึงเป้าหมาย วิธีการ บทบาทหน้าที่ของตน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิรูปประเทศ โดยสามารถศึกษารายละเอียดได้จากรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๗ ๒๕๘ ๒๕๙ ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑

๓. เรื่องการพัฒนากระบวนการราชการและการปฏิรูปการบริหารงานของภาครัฐ

๓.๑ รัฐธรรมนูญมาตรา ๗๖ ได้กำหนดหลักการพัฒนาระบบราชการไว้ว่า รัฐจะพัฒนาระบบราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น โดยให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้มีการจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาและส่งเสริมให้ข้าราชการมีความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐได้ใช้เป็นหลักการในการจัดทำประมวลจริยธรรมในหน่วยงาน พัฒนาระบบราชการตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวนี้ได้นำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งปรากฏในร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) การพัฒนาระบบราชการ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการเป็นผู้ให้บริการแก่ประชาชน มีความซื่อสัตย์สุจริต และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระตามหน้าที่ของตน

- ๓.๒ รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๘ (ข) ได้กำหนดการปฏิรูปการบริหารของรัฐไว้ ๔ ประการสำคัญ ดังนี้
- ๑) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้
 - ๒) มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน(Big Data)
 - ๓) มีการปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลให้ได้ “คนดี คนเก่ง” มารับราชการ
 - ๔) ปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัวเปิดเผยตรวจสอบได้

ทั้งนี้ การให้บริการขององค์กรภาครัฐมีความทันสมัย สะดวกรวดเร็วแก่ประชาชนที่มารับบริการ และเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การปฏิรูปการบริหารงานภาครัฐ จึงเป็นการทำหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ชุมชน และการใช้ทรัพยากรสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยสามารถศึกษารายละเอียดได้จากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๒๕๘ (ข)

๔ เรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้ขยายความคุ้มครองด้านสิทธิและเสรีภาพ ดังนี้

๑) สิทธิ

๑.๑) การศึกษา โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ๑๒ ปี รัฐบาลได้กำหนดให้รัฐจัดการศึกษารวม ๑๗ ปี โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนวัยเรียน

๑.๒) ผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุข โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

๑.๓) มารดามีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งก่อนและหลังคลอดบุตร

๑.๔) ผู้มีอายุเกิน ๖๐ ปี ที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพและผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือ

จากรัฐ

๒) เสรีภาพ

๒.๑) การนับถือศาสนา

๒.๒) การแสดงความคิดเห็น

๒.๓) การติดต่อสื่อสารถึงกัน

๒.๔) การประกอบอาชีพ

๒.๕) การร่วมกันของสมาคม สหกรณ์ องค์กร ชุมชนหรือหมู่คณะ

๒.๖) การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

๒.๗) การจัดตั้งพรรคการเมือง

๒.๘) สื่อมวลชนมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารตามจริยธรรมในการประกอบอาชีพของตน

สิทธิและเสรีภาพโดยังไม่มีกฎหมายใช้บังคับ ประชาชนหรือชุมชนก็สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นได้ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพ หรือจากการกระทำผิดทางอาญา มีสิทธิได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐ เพื่อป้องกันไม่ให้ออกกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร และรัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักในการออกกฎหมายไว้ว่ากฎหมายนั้นต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลเกินไปและต้องไม่กระทบศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

/๔๒ ข้าราชการ...

๔.๒ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐควรศึกษาเรื่องดังกล่าวให้มีความรู้ความเข้าใจ เนื่องจากรัฐมีหน้าที่ทำให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นจริง โดยประชาชนไม่ต้องร้องขอ หากรัฐไม่ดำเนินการหรือละเลยประชาชนมีสิทธิติดตามหรือเร่งรัดการทำงานของรัฐได้ และสามารถฟ้องร้องได้หากรัฐไม่ทำหน้าที่นั้น โดยสามารถศึกษารายละเอียดได้จากรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๕-๔๙)

๕ เรื่องหน้าที่ของรัฐ

เพื่อเป็นหลักประกันให้แก่ประชาชนที่จะได้รับบริการหรือคุ้มครองจากรัฐ รัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องดำเนินการดังนี้

๑) จัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ๑๒ ปี ต่อมารัฐบาลได้ออกกฎหมายกำหนดให้รัฐจัดการศึกษารวม ๑๗ ปี โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนวัยเรียน

๒) จัดบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพและทั่วถึง

๓) เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ยกเว้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง

๔) รักษาคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ

และประชาชน

๕) รักษาวินัยการเงิน การคลังอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ที่เสถียรภาพอย่างยั่งยืน

๖) สนับสนุนและให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ

หากรัฐไม่ดำเนินการประชาชนมีสิทธินำไปฟ้องร้องหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ข้าราชการจะต้องศึกษารัฐธรรมนูญให้เข้าใจ เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง โดยสามารถศึกษารายละเอียดได้จากรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๑-๖๓

๖ เรื่องการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๗๗

๖.๑ รัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อะไรที่กฎหมายไม่ได้ห้ามไว้ ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพที่จะกระทำและได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตราบเท่าที่การกระทำนั้นไม่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

๖.๒ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้ได้รับผลของการกระทำ เพื่อนำไปประกอบการจัดทำร่างกฎหมายในทุกขั้นตอนภายในฝ่ายบริหาร และการพิจารณาร่างกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของกฎหมายไว้ในรัฐธรรมนูญ ได้แก่

- รับฟังความคิดเห็นก่อนการตรากฎหมาย
- วิเคราะห์ผลกระทบรอบด้าน
- เปิดเผยผลวิเคราะห์ต่อประชาชนก่อนส่งร่างกฎหมายเข้าสู่สภา
- ประเมินผลหลังกฎหมายใช้บังคับ

ร่างกฎหมายที่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๗๗ นี้ จำกัดเฉพาะร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชกฤษฎีกาที่ต้องพิจารณาโดยฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร

๖.๓ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กำหนดให้รัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๗๗ ก่อนส่งร่างกฎหมายไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ดังนี้

/ ๑) หน่วยงาน...

๑) หน่วยงานรัฐมีหน้าที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชน อย่างน้อยต้องผ่านเว็บไซต์ของ

หน่วยงานตนเอง

๒) ต้องจัดทำรายงานสรุปผลและรับฟังความคิดเห็น

๓) จัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบ

โดยสามารถศึกษารายละเอียดจากรัฐธรรมนูญมาตรา ๗๗ และมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่องแนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย